

САМООСВІТА ПЕДАГОГА

Самоосвіта — це самостійно надбані знання, з урахуванням особистих інтересів і об'єктивних потреб закладу, із різних джерел — додатково до тих, що отримані в базових навчальних закладах. Відмінною рисою самоосвіти педагога є те, що результатом такої роботи виступає ефект розвитку учнів, а не тільки власне самовдосконалення в особистому та професійному планах.

Форми самоосвіти педагога: поглиблена підготовка до занять; виконання до курсових та між курсових завдань; заняття на очно-заочних курсах; виступи на семінарах з доповідями; систематичне читання книг та періодичних видань.

Форми і методи керівництва самоосвітою педагогів з боку адміністрації школи:

1. Винесення на педради, засідання ШМК питань, пов'язаних із самоосвітою. Систематичне пояснення ролі самоосвітньої роботи, організація виступів педагогів з питань обміну досвідом самоосвіти.

2. Індивідуальні бесіди методистів з педагогами про основні напрями самоосвіти.

3. Спільне обговорення керівниками закладів та педагогами методів вивчення важких розділів і тем програми. Розробка окремих

рекомендацій з метою підвищення педагогічної ефективності уроків.

4. Надання допомоги педагогам в узагальненні свого досвіду, підготовці доповідей з проблем педагогіки, стимулювання найбільш підготовлених педагогів до науково-дослідної роботи.

5. Комплектування та поповнення бібліотечного фонду літературою з питань самоосвіти та самовдосконалення, а також новинками психолого-педагогічної літератури.

6. Проведення циклів лекцій, групових та індивідуальних консультацій, семінарів.

7. Систематичне підведення підсумків самоосвітньої роботи педагога (співбесіди, колоквиуми, звіти на педрадах і засіданнях ШМК), визначення завдань і змісту самоосвіти на новий навчальний рік, аналіз якісних підсумків навчально-виховного процесу.

Технологія організації самоосвіти педагогів може бути представлена у вигляді наступних п'яти етапів:

Перший етап — установчий, передбачає створення певного настрою до самостійної роботи; вибір мети роботи, виходячи з науково-методичної теми (проблеми) закладу; формулювання особистої індивідуальної теми, осмислення послідовності своїх дій.

Другий етап — навчаючий, на якому педагог знайомиться з психолого-педагогічною та методичною літературою з обраної проблеми освіти.

Третій етап — практичний, під час якого відбувається нагромадження педагогічних фактів, їх добір та аналіз, перевірка нових методів роботи, постановка експериментів. Практична робота продовжує супроводжуватися вивченням літератури.

Четвертий етап — теоретичне осмислення, аналіз і узагальнення нагромаджених педагогічних фактів. На даному етапі доцільно організувати колективне обговорення прочитаної педагогічної літератури; творчі звіти про хід самоосвіти на засіданнях ШМК, відвідування з наступним обговоренням відкритих уроків з образної проблеми та інші колективні форми роботи.

П'ятий етап — підсумково-контрольний, на якому педагог має підбити підсумки своєї самостійної роботи, узагальнити спостереження, оформити результати. При цьому головним виступає опис проведеної роботи й установлених фактів, їх аналіз, теоретичне обґрунтування результатів, формулювання загальних висновків та визначення перспектив у роботі.

Система самоосвітньої роботи педагога передбачає: поточне і перспективне планування; підбір раціональних форм та способів засвоєння і збереження інформації; оволодіння методикою аналізу і способами узагальнення свого та колективного педагогічного досвіду; поступове освоєння методів дослідницької та експериментальної діяльності.

План самоосвіти педагога повинен містити: перелік літератури, яку

планується опрацювати; визначені форми самоосвіти; термін завершення роботи; передбачувані результати (підготовка доповіді, виступ на засіданні ШМК, поурочне планування, опис досвіду роботи, оформлення результатів у вигляді звіту тощо).

Матеріал, зібраний в процесі самоосвіти, доцільно розподіляти на окремі теми і зберігати у вигляді карток, спеціальних зошитів, тематичних папок, особистого педагогічного щоденника. Важливе значення в процесі самоосвітніх занять має вміння працювати з літературними джерелами: робити виписки, складати конспект, тези прочитаного, розгорнутий план чи анотацію.

Показники ефективності педагогічної самоосвіти — це насамперед якість організованого педагогом освітнього процесу та професійно-кваліфікаційне зростання педагога.